

เสียงสะท้อนจากเวทีโลก: บันทึกการเดินทางและข้อคิด AEC Congress 2025

เรื่อง:
ปิยวัฒน์ หลุยลาภประเสริฐ (Piyawat Louilarpprasert)
คณบดีวิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล

เมื่อช่วงต้นเดือนพฤศจิกายน ผมในฐานะคณบดี พร้อมด้วยรองคณบดี ดร.โจเซฟ โบว์แมน และ ดร.พุทธรักษา กำเหนิดรัตน์ ได้มีโอกาสเดินทางเข้าร่วมการประชุมระดับนานาชาติ AEC Congress and General Assembly 2025 ซึ่งจัดขึ้นระหว่างวันที่ ๕-๘ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๘ ณ Mozarteum University Salzburg เมืองซัลทซ์บวร์ค ประเทศออสเตรีย

การเดินทางครั้งนี้ไม่ได้เป็นเพียงการเข้าร่วมประชุมทางวิชาการเท่านั้น

แต่ยังเป็นโอกาสสำคัญในการแลกเปลี่ยนมุมมองทางศิลปะและการศึกษา รวมถึงการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างสถาบันดนตรีจากทั่วโลก ซึ่งเป็นหนึ่งในพันธกิจสำคัญของวิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล ในการเชื่อมโยงประเทศไทยเข้าสู่เวทีนานาชาติ

ในอีกมุมหนึ่ง การได้พบปะกับเพื่อนร่วมวิชาชีพจากหลายประเทศยังสะท้อนให้เห็นถึง “ภาวะของโลกดนตรี” ในปัจจุบันอย่างชัดเจน เราได้ยินเสียงของเพื่อนร่วมวงกรที่

กำลังเผชิญความท้าทายคล้ายคลึงกัน ไม่ว่าจะเป็นการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี โครงสร้างเศรษฐกิจของอุตสาหกรรมดนตรี หรือบทบาทใหม่ของศิลปินในสังคมยุคดิจิทัล การสนทนาเหล่านี้ทำให้เห็นว่า แม้บริบทของแต่ละประเทศจะแตกต่างกัน แต่คำถามสำคัญที่ทุกคนกำลังค้นหาคำตอบนั้นคล้ายกันอย่างยิ่ง สิ่งที่น่าสนใจคือ หลายประเทศกำลังตั้งคำถามเดียวกันกับที่ประเทศไทยกำลังเผชิญอยู่ นั่นคือ บทบาทของสถาบันดนตรีในโลกที่เทคโนโลยี

เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ศิลปินควรได้รับการเตรียมพร้อม
อย่างไร และดนตรีจะยังคงมีคุณค่าอย่างไรในสังคม
ร่วมสมัย

AEC คืออะไร

การประชุมครั้งนี้จัดโดย Association Européenne
des Conservatoires หรือ AEC ซึ่งเป็นเครือข่ายของ
สถาบันดนตรีระดับอุดมศึกษาที่ใหญ่ที่สุดแห่งหนึ่งของ
โลก โดยมีสมาชิกเป็นวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยดนตรี
จากทั่วยุโรปและภูมิภาคอื่น ๆ บทบาทสำคัญของ AEC
ได้แก่ การพัฒนามาตรฐานการศึกษาดนตรีระดับสูง
การสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างสถาบัน รวมทั้ง
การแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ด้านการสอนดนตรี การ
วิจัย และการบริหารสถาบันศิลปะ

การประชุม AEC Congress and General
Assembly จึงถือเป็นเวทีสำคัญที่ผู้บริหารมหาวิทยาลัย
ดนตรี อาจารย์ นักวิจัย และนักศึกษา ได้มาพบปะ
แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับอนาคตของการศึกษา
ดนตรี พร้อมทั้งร่วมกำหนดทิศทางการทำงานของเครือ
ข่ายในระดับนานาชาติ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๘ มีผู้เข้าร่วม
กว่า ๔๓๐ คน จากมากกว่า ๔๐ ประเทศ ทำให้งาน
นี้กลายเป็นพื้นที่สนทนาที่สะท้อนแนวโน้มสำคัญของ
โลกดนตรีร่วมสมัย

ประเด็นสำคัญของการประชุม

หัวข้อหลักของการประชุมปีนี้เป็นคือ “The Sound of
Future Music Education: Leadership, Innovation
and Wellbeing” ซึ่งสะท้อนความพยายามของสถาบัน
ดนตรีทั่วโลกในการปรับตัวต่อโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่าง
รวดเร็ว โดยมี ๓ ประเด็นหลักที่ถูกพูดถึงอย่างกว้างขวาง

**ประเด็นที่ ๑ Healthy Musician in a Sustainable
World** เรื่องสุขภาพของนักดนตรีทั้งในด้านร่างกายและ
จิตใจ เป็นประเด็นที่ได้รับความสนใจอย่างมาก หลาย
สถาบันเริ่มให้ความสำคัญกับการป้องกันการบาดเจ็บ
จากการเล่นดนตรี สุขภาพการได้ยิน ภาวะความเครียด
และสุขภาพจิตของนักดนตรี รวมไปถึงการสร้างสมดุล
ระหว่างชีวิตและการทำงาน ในงานมีการนำเสนอองค์
ความรู้จากสาขาดนตรีบำบัด รวมถึงกิจกรรมเชิงปฏิบัติ
เช่น โยคะ ซึ่ก body mapping และ mindfulness
ซึ่งถูกนำมาใช้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกนักดนตรีรุ่นใหม่

แนวคิดนี้สะท้อนการเปลี่ยนแปลงสำคัญของโลก
การศึกษาดนตรี จากเดิมที่มุ่งเน้นเพียง “ความเป็น

เลิศทางเทคนิค” ไปสู่การมองนักดนตรีในฐานะ “มนุษย์
ที่สมบูรณ์”

**ประเด็นที่ ๒ Educating Professionals between
Tradition and Innovation** มีคำถามสำคัญว่า “การ
ศึกษาดนตรีควรเตรียมนักดนตรีสำหรับโลกอนาคต
อย่างไร” สถาบันหลายแห่งกำลังทดลองแนวทางใหม่ ๆ
เช่น การนำเทคโนโลยีและปัญญาประดิษฐ์ (AI) มา
ใช้ในการเรียนการสอน การพัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้
ระบบดิจิทัล (Digital Learning) การฝึกทักษะการเป็น
ผู้ประกอบการดนตรี (Music Entrepreneurship) และ
การสร้างพื้นที่บ่มเพาะวิชาชีพ (Incubator) สำหรับ
ศิลปินรุ่นใหม่ รวมถึงการเชื่อมโยงกับอุตสาหกรรม
สร้างสรรค์ เช่น ภาพยนตร์ เกม สื่อดิจิทัล และศิลปะ
การแสดงร่วมสมัย ซึ่งกำลังกลายเป็นพื้นที่สำคัญของ
อาชีพนักดนตรีในศตวรรษที่ ๒๑ ตัวอย่างที่น่าสนใจ
คือโครงการศูนย์รวมนวัตกรรม (Innovation Hub) ที่
สนับสนุนให้นักศึกษาพัฒนาโครงการดนตรีที่เชื่อมโยง
กับอุตสาหกรรมสร้างสรรค์

แนวโน้มนี้สะท้อนให้เห็นว่าบทบาทของสถาบัน
ดนตรีกำลังเปลี่ยนจากการเป็นสถานที่ฝึก “นักดนตรี
มืออาชีพ” เพียงอย่างเดียว ไปสู่การเป็นศูนย์กลางของ
การสร้างสรรค์นวัตกรรมทางศิลปะ

**ประเด็นที่ ๓ Leadership and Advocacy in a
Global World** ประเด็นสุดท้ายที่สำคัญคือ บทบาท
ของผู้นำสถาบันดนตรีในโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว
ผู้บริหารจากหลายภูมิภาคได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์
เกี่ยวกับการบริหารสถาบันดนตรีในยุคโลกาภิวัตน์ การ
สร้างความร่วมมือระหว่างทวีป และการสนับสนุนดนตรี
ผ่านนโยบายสาธารณะ การสนทนาเหล่านี้ทำให้เห็นว่า
ผู้นำสถาบันดนตรีในปัจจุบันไม่ได้ทำหน้าที่เพียงบริหาร

การศึกษาเท่านั้น แต่ยังต้องทำหน้าที่ เป็นผู้สนับสนุนและผลักดันดนตรีให้มีความสำคัญในสังคม

มุมมองจากวิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล

การเข้าร่วมเวทีระดับโลกอย่าง AEC Congress and General Assembly 2025 ทำให้เราเห็นภาพที่ชัดเจนขึ้นว่า วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล อยู่ในตำแหน่งใดในภูมิทัศน์ของการศึกษาดนตรีระดับนานาชาติ

ในหลายด้าน เราพบว่าเรามีศักยภาพที่จะเป็นเคียงข้างสถาบันชั้นนำของโลกได้ ไม่ว่าจะเป็นด้าน การแสดง การสร้างสรรค์ผลงาน หรือ การพัฒนาหลักสูตรที่เปิดรับความหลากหลายของแนวคิดดนตรีร่วมสมัย อย่างไรก็ตาม การเข้าร่วมเวทีเช่นนี้ไม่ได้มีความหมายเพียงเพื่อยืนยันจุดแข็งของตนเอง แต่ยังทำให้เราเห็นช่องว่างบางประการที่เราจะต้องพัฒนา ทั้งการสร้างงานวิจัยทางดนตรีที่มีอิทธิพลในระดับสากล การขยายเครือข่ายความร่วมมือระหว่างประเทศ หรือการพัฒนาแบบการศึกษาที่ตอบโจทย์โลกดิจิทัลมากยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นโอกาสสำคัญในการสะท้อนกลับมามองตัวเองอย่างวิพากษ์ด้วยว่า เราจะ

พัฒนาต่อไปอย่างไรในโลกที่กำลังเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

การประชุมครั้งนี้ทำให้เห็นแนวโน้มสำคัญหลายประการที่กำลังเกิดขึ้นในระดับโลก ได้แก่

- การให้ความสำคัญกับ well-being ของนักดนตรี ทั้งในด้านสุขภาพกายและสุขภาพจิต
- การพัฒนาการศึกษาข้ามศาสตร์ (interdisciplinary) ที่เชื่อมดนตรีกับเทคโนโลยี ศิลปะอื่น ๆ และศาสตร์ด้านสังคม
- การนำปัญญาประดิษฐ์และเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามามีบทบาทในกระบวนการเรียนรู้ การสร้างสรรค์ และการผลิตผลงานทางดนตรี

แนวโน้มเหล่านี้เป็นทั้งโอกาสและความท้าทายสำหรับสถาบันการศึกษาดนตรีในประเทศไทย เพราะในขณะที่เราต้องเปิดรับความเปลี่ยนแปลงของโลก เราก็ต้องตั้งคำถามอย่างจริงจังว่าการปรับตัวนั้นจะเกิดขึ้นอย่างมีทิศทางและมีความหมายต่อสังคมไทยอย่างไร

หนึ่งในกิจกรรมที่สำคัญของการประชุมครั้งนี้คือ การประชุมระดับภูมิภาค (Regional Meeting) ซึ่งเป็นการรวมตัวแทนจากสถาบันดนตรีในภูมิภาคต่าง ๆ มาร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับอนาคตของการศึกษาดนตรี ในการหารือครั้งนี้มีทั้งผู้บริหารมหาวิทยาลัย ผู้เชี่ยวชาญด้านการประเมินคุณภาพจาก MusiQuE - Music Quality Enhancement และผู้นำสถาบันดนตรีจากหลายประเทศ รวมถึงผู้แทนจาก Yong Siew Toh Conservatory of Music และสถาบันอื่น ๆ อีกจำนวนมาก

การสนทนาในที่ประชุมส่วนใหญ่ตั้งต้นจากคำถามพื้นฐานว่า

“สถาบันดนตรีที่ดีควรมีลักษณะอย่างไร”

คำตอบที่ถูกเสนอมีหลากหลาย ตั้งแต่คุณภาพของการเรียนการสอน มาตราฐานของคณาจารย์ ไปจนถึง ทรัพยากรและโครงสร้างพื้นฐานของสถาบัน แต่สำหรับผม คำถามดังกล่าวอาจยังไม่เพียงพอ เพราะหากเรามองเพียงตัวสถาบัน เราอาจลืมนองผลลัพธ์ที่แท้จริงของการศึกษา ผมจึงตั้งคำถามกลับไปยังที่ประชุมว่า

“แทนที่จะถามว่าสถาบันดนตรีที่ดีคืออะไร เราควรถามว่า สถาบันดนตรีที่ดีได้สร้างอะไรให้แก่สังคม”

คำตอบที่ผมเชื่อว่ามีน้ำหนักมากที่สุดคือ “ศิษย์เก่า”

ในท้ายที่สุด สถาบันการศึกษา ไม่ได้ถูกจดจำจากอาคารเรียนหรือหลักสูตร แต่ถูกจดจำจากผู้ที่สถาบันนั้นสร้างขึ้น ศิษย์เก่าคือภาพ

สะท้อนที่แท้จริงของคุณค่าที่สถาบันส่งต่อไปสู่สังคม พวกเขาเป็นผู้ที่นำความรู้ ความคิดสร้างสรรค์ และประสบการณ์ที่ได้รับจากมหาวิทยาลัย ไปสร้างงาน สร้างชุมชน และสร้างวัฒนธรรมใหม่ ๆ ให้แก่โลก

ดังนั้น หากจะนิยามว่าสถาบันดนตรีที่ดีคืออะไร สำหรับผมแล้ว สถาบันที่ดีคือสถาบันที่สามารถสร้างศิษย์เก่าที่มีคุณภาพทั้งในฐานะศิลปินและในฐานะมนุษย์ เป็นผู้ที่สามารถสร้างงานที่มีความหมายต่อสังคม เคารพในคุณค่าของผู้อื่น และใช้ดนตรีเป็นพลังในการยกระดับชีวิตของผู้คน

ในมุมมองนี้ การศึกษาดนตรีจึงไม่ได้มีเป้าหมายเพียงเพื่อผลิตนักดนตรีมืออาชีพ แต่เพื่อสร้างบุคคลที่มีความคิดสร้างสรรค์ มีความรับผิดชอบ

ต่อสังคม และสามารถใช้ศิลปะเป็นเครื่องมือในการสร้างโลกที่ดีขึ้น

และบางที นี่อาจเป็นคำถามที่สำคัญที่สุดสำหรับสถาบันดนตรีในศตวรรษที่ ๒๑ ไม่ใช่เพียงว่าเราจะสอนดนตรีอย่างไร แต่คือ เราจะใช้ดนตรีเพื่อสร้างมนุษย์และสังคมแบบใดในอนาคต

อนาคตของดนตรีในบริบทไทย

สถาบันดนตรีที่ดีไม่ควรเป็นเพียงสถานที่ถ่ายทอดทักษะหรือองค์ความรู้เท่านั้น แต่ต้องเป็นพื้นที่ที่สร้างโอกาสที่แท้จริงและยั่งยืนให้แก่ผู้เรียน โอกาสที่จับต้องได้ โอกาสที่เกิดจากความรู้ที่ลึกซึ้ง ผ่านการฝึกฝนอย่างจริงจัง และผ่านความเข้าใจในดนตรีอย่างแท้จริง ไม่ใช่ความรู้ที่ฉาบฉวยหรือเพียงเพื่อผ่านการศึกษาไปเท่านั้น

การเป็นนักดนตรีหรือศิลปินจึงไม่ใช่เพียงการมีทักษะในการเล่นเครื่องดนตรี แต่คือการมีจริยธรรม ความรับผิดชอบ และเกียรติของความเป็นศิลปิน ผู้ที่เรียนดนตรีไม่ควรถามเพียงว่า “จบไปแล้วจะทำอะไรได้บ้าง” แต่ควรถามตนเองว่า “เราจะสร้างอะไรจากทักษะและความรู้ทางดนตรีที่เราได้รับมา”

ดนตรีสามารถเป็นได้มากกว่าการแสดงบนเวที อาจเป็นการสร้างสรรค์ผลงานใหม่ การเป็นครูผู้ถ่ายทอดองค์ความรู้ การเป็นนักวิชาการที่ค้นคว้าความหมายของดนตรีในสังคม หรือการเป็นผู้สร้างสรรค์พื้นที่ทางวัฒนธรรมใหม่ ๆ ให้เกิดขึ้นในโลก

นักดนตรีในยุคปัจจุบันจึงไม่ใช่ผู้ที่รอคอยโอกาส แต่ต้องเป็นผู้ที่สร้างโอกาสใหม่ให้แก่ตนเองและผู้อื่น และนี่คือคุณค่าที่วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล พยายามปลูกฝังให้นักศึกษา เพื่อให้พวกเขา

เติบโตเป็นศิลปินที่สามารถยืนหยัดได้อย่างยั่งยืนในโลกที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา

แม้โลกดนตรีกำลังเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วจากอิทธิพลของเทคโนโลยี เศรษฐกิจสร้างสรรค์ และการเชื่อมโยงระดับโลก แต่ประเทศไทยก็มีจุดแข็งที่สำคัญอย่างยิ่ง คือ มรดกทางวัฒนธรรมและอัตลักษณ์ทางดนตรีที่เป็นเอกลักษณ์

ความท้าทายของเราในอนาคต จึงไม่ใช่เพียงการ “ตามโลกให้ทัน” เท่านั้น แต่คือการหาวิธีผสมผสานความเป็นสากลเข้ากับรากฐานทางวัฒนธรรมของเราเองอย่างสร้างสรรค์ หากเราสามารถนำเทคโนโลยี ความคิดสร้างสรรค์ และเครือข่ายความร่วมมือระดับนานาชาติมาผสมผสาน

กับภูมิปัญญาทางดนตรีของไทยได้อย่างสมดุล การศึกษาดนตรีของไทยย่อมมีศักยภาพที่จะก้าวขึ้นเป็นหนึ่งในศูนย์กลางสำคัญของภูมิภาคได้ในอนาคต

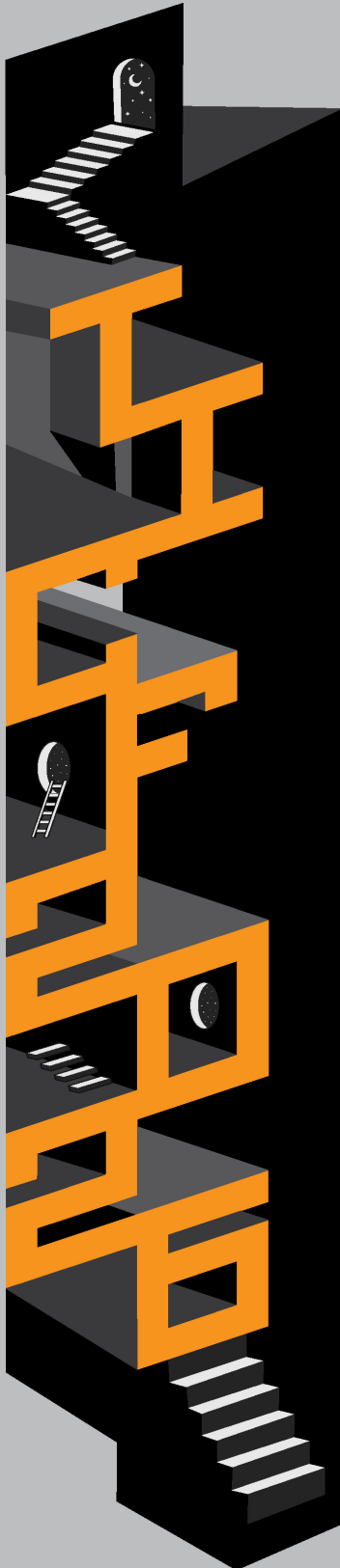
การเดินทางไปเข้าร่วมการประชุมครั้งนี้ ยังทำให้ผมตระหนักอีกอย่างหนึ่งว่า ประเทศไทยไม่ได้ด้อยไปกว่าที่ใดในโลก เพียงแต่ความสำเร็จของสังคมไม่ได้เกิดจากสถาบันใดสถาบันหนึ่งเท่านั้น แต่เกิดจากความร่วมมือของทุกคนที่เชื่อในคุณค่าของดนตรีและการศึกษา

เราจึงไม่ควรท้อถอย หรือคิดว่า การเรียนดนตรีเป็นทางเลือกที่จำกัด แต่ควรมองว่าความรู้ทางดนตรีที่เราได้รับ คือพลังในการสร้างสิ่งใหม่ให้แก่สังคม สิ่งสำคัญ

ไม่ใช่เพียงว่าเราเรียนอะไรมา แต่คือว่าเราจะนำความรู้เหล่านั้นไปสร้างคุณค่าอะไรให้แก่โลกที่เราอยู่

ผมเชื่อว่า หากเรากล้าที่จะคิด กล้าที่จะสร้าง และกล้าที่จะยืนหยัดในสิ่งที่เราเชื่อ การเดินทางของวิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล บนเวทีโลก จะก้าวไปไกลยิ่งขึ้น และในปีต่อ ๆ ไป เมื่อเรากลับไปพบเพื่อนร่วมวงการในเวทีระดับนานาชาติอีกครั้ง เราจะไม่เพียงไปในฐานะผู้เข้าร่วม แต่จะไปในฐานะผู้ร่วมสร้างอนาคตของการศึกษาดนตรี และร่วมกำหนดทิศทางการศึกษาดนตรีของโลกด้วยเช่นกัน

21st Thailand International Composition Festival 2026

05-09

JUL

2026

College of Music
Mahidol University

We believe composition is a global language - one that transcends borders and builds community. We look forward to discovering bold voices, new ideas, and compelling artistic visions from across the world.